Ч. 47. Чернівці, четвер дня 29. лютого (12. марта) 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублїв або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ
щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Наша бездїльність народна.

(Статї надіслані).

(Сї статї прислав нам добровільно один з найвиднїйших представителїв рускої партиї опозицийної. За поміщенє сих статий можуть нас зі сторони опозиціонїстів (головно від часописи Дїло і товариств Народної Ради та Просьвіти) стрінути закиди такі: 1. „Дїло“ готово сказати, що лише для конкуренциї поміщаємо протести против него, а не в інтересї справи загальної. 2. Товариства Народна Рада і Просьвіта образять ся, що аж над Прутом перемо львівскі бруди, котрі можна би і треба би випрати у Львові. А всї наші противники разом (сподїваємо ся, що чей не всї), не взявши справи поважно на розвагу, зі знаною нам добре дитинною плиткостию возьмуть справу на глум і забудуть єї. А справа та виглядає так, як би „Буковина“, друкуючи сї статї опозиціонїста, приняла ся орґанїзувати не „Барвіньских“ тілько „Романчуків“...

Щоби не було непорозуміня, кажемо наперед таке: Круг читателїв „Буковини“ є иньший, як „Дїла“; а на $3\frac{1}{2}$ мілїона австрийских Русинів ті дві часописи своїх бідних 2000 передплатників найдуть, не бороздячи собі в „інтересї“... Часописи ті не суть приватними підприїмствами; они залежать від Русинів і належать до Русинів. Від веденя їх залежить дуже богато. Але проте ми не признаємо за собою права давати науку редакциї другої часописи і застерігаємо собі слово в тій справі тим більше, що не годимо ся з декотрими виводами автора сих статий. Коли-ж ми поміщаємо сї статї, то лиш із повної терпимости до иньших поглядів і з пересьвідченя, що они причинять ся до пізнаня нашої непростимої бездїльности. Не вдаючи ся в „високу полїтику“, ми раді би не лише наших прихильників, але й наших противників спонукати до роботи, бо з дїйстної роботи чиїх небудь рук все таки вийде щось позитивного, а красні засади, не виконані, як були так і лишать ся пустою теориєю. — Ред. „Буковини“).

I.

Постанова Сольона, що обовязувала кождого горожанина до того, аби чинно прилучив ся до котрої небудь з істнуючих в народї партий під грозою горожаньскої безчести, а тим самим змушувала горожан, щоб орієнтували ся в стремлїнях поодиноких партий, і брали доконечно чинний удїл в горожаньскім житю, долучуючи именно індивідуальну свою працю до загальної працї в користь сеї партиї, котра особистим поглядам найбільше відповідає, — ся постанова була вельми а вельми розумна, і по всї часи практична.

Менї здає ся, що жаден інтелїґентний Русин не скаже, що ся постанова Сольона єму невідома. Не маю однак сьмілости утримувати, щоби кождий інтелїґентний Русин був сьвідомий горожаньскої цїли сеї постанови. Бо, коли-б так було, бачили би ми, як партиї именно, мимо зрозумілого ревнованя, а нехай і ворогованя межи собою, кожда з окрема старала би ся своєю працею загалови як найбільше імпонувати; і як всї разом, мимо антаґонїзму, тим именно, що ріжними ідуть дорогами, причиняли би ся до всесторонного розвитку народу, до невсипучости в працї, вказаній напрямом чи засадами партиї, а стереженій амбициєю, ревнованєм і карностю партиї. Сего однак у нас на жаль нема; розуміня, що управненє до биту дає не назва, не оклик сам собою, а енерґічна праця в напрямі піднесеного оклику, — що партия, до котрої рішив ся хто належати, повинна чинним вспомаганєм добра народу приносити єму честь, а удїлом в сїй працї сей хтось вибраній собою партиї повинен приносити честь, — сего розуміня у нас нема.

В нас противно вкоренив ся погляд, що вся честь котрої небудь партиї лежить не в працї pro domo sua, а головно, ба здавало би ся єдино в покриваню своєї бездїльности гудженєм противника. Се вигідне; але чи таким поступованєм бездїльність стане ся дїлом, і чи бездїльність, хоч би маскована, партиї і єї приклонникам приносить честь, а народній справі хосен, над сим просив бим дуже застановити ся, всїх, котрі в котрій-небудь з наших партий домашних сяке-таке мають слово.

II.

Почуваючи ся, і без Сольона, до обовязку чинного удїлу в житю народнім, я н. пр. є рішучим, і хочу все бути чинним

Квестия україньска
в сьвітлї критики социялїстичної.

— —

(*Україна Irredenta*. По поводу еміґрациї. Суспільно-полїтичний скіц. Написав Юлїян Бачиньский. Львів 1895.)

(Конець).

Що-до мужиків, то они були арріер-ґардою або сьвященичої старорускої партиї або більш демократичних, інтелїґентів мійских, народовцїв. Але і серед мужицтва йде під напором капіталїзму процес діфференциациї на сїльску -буржоазию і пролетарият. Упадок патриярхалїзму на селї впливає на розвій мисли суспільної, підриває єї патриярхалїзм а виразом того єсть повстанє партиї радикальної. Заразом заострить ся зі зростом сїльскої заможнїйшої, середної верстви, зі зростом мійскої середної буржоазиї, очивидно при більшій автономії Галичини, антаґонїзм національний між Поляками а Русинами, котрий доведе до поставленя отверто і ясно в полїтичній проґрамі — полїтичної самостійности Руси-України. Скріпленє се національного руху буде так само консеквенциєю розцвиту міст галицких, яко центрів промислу, як розвій промислу і гандлю з кінцем середних віків був підвалиною повстаючих з новійшими часами держав національних. Так витворюють ся з кінцем XVI і в XVII ст. одноцїльні держави національні: іспаньска, анґлїйска, француска, коли між тим упадок промислу, гандлю в нїмецких і італїйских краïнах, довершений нововідкритими шляхами гандльовими до Америки, Індий і т. д. довів до роздробленя Нїмеччини та Італїї, так, як пізнїйший розвій капіталїстичної продукциї проявивсь з'єдиненєм Нїмеччини і Італїї в одноцїльні держави національні. Капіталїзм розбиває держави ріжнородні під взглядом національним на окремі, національні частини, взглядно проявляєсь визволенєм пригнобленої нациї а з другого боку єдинить і лучить розірвані части, membra disiecta одної нациї.

Процес сей, відповідно до сего принципу, відбуває ся на наших очах і в Австриї і скінчить ся очивидно так, як на се вказує історичними примірами невмолима льоґіка еволюциї. Доля Австриї вяже ся тїсно з долею Росиї; капіталїзм, плеканий систематично в цїлях фінансово-адмінїстрацийних правительством царским, нївечить в коренній Росиї „общину“ мужицку, викликує розклад мужицтва, сеї підвалини абсолютизму, на новочасні кляси буржоазиї та пролетарияту; абсолютизм зростив буржоазию і пролетарият мійский, фабричний, а тим самим викопав сам собі могилу. Упадок абсолютизму, котрий є лиш квестиєю часу, принесе з конституциєю і квестиї національні, котрі спочивають головно і передовсїм на розвою свого, питомого промислу. Найбільші нациї европейскої Росиї, польска, україньска та великоруска, перенесуть антаґонїзми національні, пливучі з суперечних інтересів промислової буржоазиї на арену полїтичного житя конституцийної Росиї. Україньска буржоазия виставить в обороні своїх клясових інтересів, в обороні свого питомого промислу, загроженого більше розвитим капіталїзмом польским та великоруским — прапор самостійности Руси-України і стане підчеркувати своє становище „сепаратистичне“ тим яркійше, що великоруска буржоазия, більше сильна економічно а особливо найенерґічнїйша буржоазия польска не схотять втратити ринків україньских і пристаний чорноморских — а тим самим будуть займати в конституцийній Росиї становище більше меньше таке, як нїмецка та мадярска буржоазия в Австро-Угорщинї.

Зовсїм природно, що рівномірно з розвоєм своєї буржоазиї, свого промислу і торговлї, з розвоєм ідеї національної самостійности України, стане рости і близнюк промислового міщаньства — фабричний пролетар а побіч націоналїзму, побіч демократичного лїбералїзму — демократичний социялїзм. Капіталїзм, підіймаючи технїку продукцийну, концентруючи сили робучі, перетворюючи средства продукцийні індівідуальні в суспільні, уживані многими одиницями спільно — своєю власною льоґікою еволюцийною веде до социялїзму, тому що форма привлащуваня мусить відповідати формі продукциї, котра фактично єсть вже коллективною. Власне в тій дісгармонїї між характером коллективним продукциї а капіталїстичною орґанїзациєю працї, основаною на індівідуалїзмі — лежить жерело нинїшних конфлїктів суспільних, нинїшної квестиї социяльної. Сили продукцийні при нинїшній технїцї переросли

приклонником народовців, котрих окликом єсть політика засад. Бо сей оклик відповідає совершенно особистим моїм поглядам, опертим на моралї о людских дїлах і на простій розумовій розвазї. Народ бо суспільно і полїтично слабий може від зневіри в власну силу і від крайного здеморалїзованя поодиноких єго одиниць уратувати, і при енерґії в борбі о свої права утримати єдино мораль єго засад, стремлїнь і доріг. Тож і полїтику оппортунїзму уважати мушу для нашого, полїтичного слабого народу крайно деморалїзуючою, ба впрост убийчою. Се вже переконанє, котре годї змінити, хоч у Вашій часописи прошу о місце на се, що постановив я сказати.

Борба за мораль, за мораль в народї, і за моральне поступованє з народом: в полїтицї, в суспільнім житю — безвзглядна борба за мораль, — се оклик, до котрого всею силою тягне душа. Що борба ся запалює маси і безусловно мусить бути успішна, о тім сьвідчить скрізь история, от хоч би і послїдних подій в Відни. Антисемітами звуть борцїв за мораль в полїтичнім і суспільнім житю против лїбералів, котрих головний штаб єсть безвірне жидівство: самі звуть ся они християньскими суспільниками, а перед в сїй борбі веде низший клир, і князь робітників А. Лїхтенштайн, — отже не шубравцї, як лїберали хотїли би вмовити в сьвіт. Се однак in parenthesi. Фактом єсть, що проклямованє звідки небудь полїтики засад, значить проклямованє безоглядної борби за засади. Сю борбу проклямували народовцї, репрезентовані „Народною Радою“ і „Дїлом“. І як богато иньших, і я один межи первими станув в їх ряди, і стояти буду дальше цїлою силою душі.

Але не на те, щоби бездїльно дивити ся, що з сеї проклямованої борби на дїлї випаде. Вояк, що одушевляє ся для справи, котру признав слушною, не може не рвати ся до бою; не може рівнодушно дивити ся цїлі роки, і не діждати ся кампанії, проголошуваної шумними фразами. Знаю, що не роблю моїй партиї чести, слї приневолений ужити Вашу часопись, щоби сказати прилюдно, що нами горячо повитана проклямация полїтики засад, опозициї і борби против неморалї в полїтичнім і суспільнім житю у нас і против нас, — жадної доси засади не перевела в житє, ба навіть майже не пробувала перевести; бо жадного позитивного доси не учинено кроку, щоби засадам здобувати терен і перевести практичну орґанїзацию до борби, а не то, щоби розпочати се на всїх точках.

На се годї мовчати. Коли материял до борби є, іменно оклик: полїтика засад! борба за мораль! — коли борцї до сеї борби є, і до неї рвуть ся; я в імени сих борцїв, а нехай і у власнім, в праві спитати: Чому ті, до котрих се належить, материял до борби ховають до маґазину на десять ключів, і бездїльностю партиї наносять нечесть? Чому, коли о се упімнути ся, коли достарчати материял, редакция „Дїла“ ховає єго до коша, а „Народна Рада“ ховає єго до маґазину? Нечинностю партия своїм прихильникам наносить нечесть, против котрої мусимо заложити публичний протест. А позаяк „Дїло“ сего протесту не помістить, мушу тут просити о єго поміщенє, мотивуючи єго в слїдуючих уступах.

(Дальше буде.)

Що нового в сьвітї?

Комісия для реформи виборчої австрийского парляменту веде дальше свої наради і оногди принято вже § 2 правительственного проекту. Хоч ставлено богато поправок, але нї одна з них не одержала більшости голосів, а то тому, бо кожда партия ставляла звичайно лише поправку, котра вийшла би в єї користь. Тому спротивили ся другі партиї, і одна поправка за другою перепадала. Молодечех др. Брзорад поставив внесенє на заведенє загального, рівного і безпосередного права виборчого, а коли се внесенє перепало, застеріг собі евентуальне внесенє меньшости. Так само зробив руский посол Романчук, коли єго внесенє на побільшенє числа мандатів і справедливійший розклад їх перепало. На кождий спосіб характеристичне, що нї одної поправки не принято, а при остаточнім голосованю ухвалено правительственний проєкт, а се вказує на пересьвідченє, що той проект в теперішній хвили найвідповіднїйший або що не маючи сили для переведеня своїх проєктів, волять партиї приняти проект правительства нїж иньшого сторонництва. Ми згадували вже про жаданє палати, щоби забезпечити ся перед надужитями при виборах. На се згодило ся правительство на доказ, що єму залежить на порядку і невимушеній воли народу, а не як то послїдного разу було в Галичинї. Отже тепер предложила комісия для карного закона відповідний закон, котрий — може ще зі змінами — буде певно принятий.

Вибори до віденьскої ради громадскої вже покінчені і скінчили ся великою погромою лїбералів. Австрийска праса обговорює тепер вибір бурмістра, котрий залежить цїлковито від волї антисемитів. Пригадують тепер іменно, чому послїдну раду розвязано, взглядно чому др. Люеґер не одержав затвердженя. Тут не може бути непорозуміня, бо на се дав ґр. Баденї в парляментї виразно відповідь: др. Люеґер не дає досить поруки, що яко бурмістр буде безсторонним, як се належить ся такому високо поставленому урядникови автономічному. А чи від того часу доси стало ся щось в користь д-ра Люеґера? Ми думаємо, що нї, бо досить буде пригадати долїшно-австрийский сойм з єго бурливими сценами і промовами Люеґера. Значить, ситуация не змінила ся в сїм взглядї. Щось иньшого знов, чи було би полїтично зі сторони правительства, на випадок вибору д-ра Люеґера бурмістром ще раз розвязати громадску раду. Такий крок не здав би ся на нїщо, бо антисеміти вийшли би в ще більшім числї з нових виборів. Виходило би, що не остає ся нїчого иньшого, як на випадок вибору д-ра Люеґера бурмістром скасувати автономію. Але се важний крок і ми сумнїваємо ся, чи правительство відважило-б ся на таке. Як видко, положенє дуже круте; але тут числять визначні полїтики на умірковaність проводирів антисемітских. Надїють ся іменно, що они виберуть умірковaного антисеміта бурмістром, а др. Люеґер задоволить ся для добра своєї партиї місцем першого віцебурмістра. Чи так стане ся, годї тепер знати, бо до того є ще чотири недїлї часу.

Наш мінїстер заграничних справ др. Ґолуховский виїхав до Берлина і побуде там до пятницї. З початку голошено, що ся подорож не має жадних полїтичних цїлий, а має бути лише ревізитою нїмецкому канцлерови кн. Гогенльоге. Але великі приготовленя в Берлинї і час — по нещасливій битві Італїянцїв під Адуа — кажуть здогадуватись противне. Отже тепер Köln. Ztg. подає статю, котра походить очивидно з офіцияльного пера: На тім з'їздї ґр. Ґолуховского будуть обговорені всї справи, а між ними також безперечно вплив погроми Італїянцїв під Адуа на тридержавний союз. Величаві приготовленя до гостини доказують заразом щиру сердечність, з якою принимає Нїмеччина свого гостя-союзника. Щира виміна гадок причинить ся до ще більшого скріпленя союза між нашою а нїмецкою державою.

Загальним предметом дискусиї все ще єсть Італїя. Всї часописи розписують ся широко о нещасливій битві під Адуа і єї наслїдках. В італїяньских містах відбувають ся демонстрациї

сили кермуючого ними капіталїста а ся анархія господарки суспільної проявляєсь з енерґією не поневолених чоловіком, диких сил природи в крізах промислових. Заведенє плянової, суцїльної орґанїзациї в економії суспільній стає квестиєю часу — а чинником, котрий під загрозою загибели мусить доконати сего завданя, єсть робітник-пролетар, в першій лїнїї фабричний робітник мійский. Але так, як формою полїтичною, при котрій буржоазия могла заняти перворядне місце в житю суспільним, була і єсть держава національна, так реґуляция продукциї, єї усуспільненє, зреалїзованє социялїзму клясами працюючими можливе лише в рамках межинародних. Буржоазия, реґуляторка капіталїстичної господарки, розвила сили продукцийні суспільности і уґрунтовала національні держави з полїтичною волею; пролетарият перейме в спадщинї все те, довершене буржоазиєю, усуспільнить продукцию, з'єдинить нациї і уґрунтує полїтичну волю через волю социяльну. Держава національна стоїть проте до міжнародного союза будучности в такім стосунку, як первістна, комунїстична громада до держави національної. Так, як капіталїзм веде конечно до социялїзму, так і розвій житя суспільного в нинїшнім буржоазийнім періодї в рамках держав національних з конечности приводить нас до суспільно-полїтичного інтернаціоналїзму, бо тільки в тих ширших межах зможе поміститись житє суспільне з нинїшними розвитими і все більше розвиваючими ся потребами.

Як бачимо все те далекі часи, все те мріє в синій, непроглядній далечинї будучности, о скілько воно відносить ся до Руси-України. Але Русь-Україна в своїм житю суспільно-полїтичнім звязана з Европою західною і еволюция суспільна тих країв може служити для неї зеркалом будучности, тим більше, що вже тепер можна доглянути початки більше або меньше далекої будучности. Центріфуґальні тенденциї в полїтичнім житю Австриї, котрі скінчать ся очивидно єї розривом і сконом, або евфемічно виражаючись, перетворять систему централїзму на федералїзм, поваленє абсолютизму в Росиї, сепаратизм України російскої і єдність цїлої Руси-України від Сяну аж по Кавказ а дальше і паралельно з тим орґанїзация пролетарияту і кляс працюючих для усуспільненя продукциї в рамках інтернаціонального союза — отсе витичні знаки, по котрих піде розвій суспільно-полїтичного житя України а заразом вказівка і постулят для Українця-Русина, котрому будучність українскої нациї лежить на серци.

Се в головних зарисах зміст студиї п. Бачиньского: ми старались подати з неї що найважнїйше і йшли роздїл за роздїлом, тримаючись нитки провідної, що вяже консеквентно ріжнородні теми зі собою. Богато цїкавих заміток пропущено в сїм справозданю, але треба прецінь лишити ще щось для тих, в котрих лектура не кінчить ся на переглядaню сьвіжих часописий. Тим ми можемо сьміло поручити студию п. Бачиньского, котра побіч ясного викладу, дуже маркантного, майже одностороннного проводженя і підчеркуваня основної думки, побіч ваги головної теми визначає ся ще й тим, що автор відважно проголошує свої думки, і сьміло кладе на заголовку книжки „Україна Irredenta“!*)

М. Г.

---

*) Бажаючи познакомити наших читателїв коротенько з рухом социялїстичним в Европі, ми подамо на другий раз статю Макса Нордава, котрий сю справу бере з иньшого боку. Буде се причинок до справозданя з книжки Ю. Бачиньского; треба послухати, що другі о тій справі кажуть. — Ред. *Буковини.*

зі сторони студентів і товп народу против війни і упавшого міністерства. Кріспі, котрий став ся стовпом африканьскої політики, хоч єї не розпочав, уступив враз зі своїм міністерством і передав дальшу долю цілої справи в руки короля. Король стоїть за дальшим веденем війни і передав зложене нового міністерства ґенералови Рікотіому, котрий буде поступати спільно з Рудинїм. Положенє Італїянців в Африцї після донесень нового головного команданта Бальдіссеріого прикре, але не безвихідне. Абесинцї ідуть на кріпость Адіґрат, але командант сеї малої твердинї заявив, що буде єї боронити до послїдної каплї крови. Будь що будь, надто траґічно не повинно брати ся нещасливу битву під Адуа, бо такі случаї трафляють ся підчас кольоніяльної війни. Що ворожа тридержавному союзови праса поставила безвихідний гороскоп, навіть розвязане тридержавного союза, се чейже нікого не задивує. Послухаймо, що каже в сїй справі Fremdenblatt: „В заграничній прасї виступила гадка, що погрома Італїянців під Адуа викличе ослабленє тридержавного союза. Така здогадка просто дурна“. Дальше пише орґан міністерства заграничних справ, що власне тепер показує ся конечна потреба тридержавного союза, бо тепер Італїя не стоїть відосібнена. Війну треба дальше провадити, коли вже не на завойоване цїлої Абесинії, то для удержаня еритрейської кольонії. Демонстрациї утихнуть, коли побачить ся їх безцїльність. Вправдї битва під Адуа то важний факт, але не треба єї переціньовати. Передовсїм не треба нїяк думати, що приятелї Італїї сим фактом звихнені в своїй дружбі для союзної держави.

З Бельґії надійшли вісти, що абесиньский неґус Менелїк вислав туди аґентів, котрі замовили в Бельґії значну скількість амуниції і тепер вибрали ся до Льондону, де хотять закупити карабіни і армати, позаяк бельгийскі промисловцї не могли нїяк підняти ся їх доставити в жаданім речинцї.

В Іспанії все ще не притихли демонстрациї против Сполучених держав. У Валенциї повторили ся знов розрухи і були так грізні, що правительство постановило завести там стан облоги. — Правительство іспаньске замовило множество карабінів в Анґлії, котрі мають бути в як найкоротшім часї доставлені.

НОВИНКИ.

ЧЕРНІВЦІ, дня 11. марта 1896.

Презенти на опорожнені гр. кат. парохії перемиської епархії одержали: о. Леон Щавиньский на Самбір, а о. Володимир Бачиньский на Стубно.

Конкурси розписані на посади: учителя і мол. учителя при 3-кл. школї в Борівцях з рускою мовою; учителя і мол. учителя при 3-кл. школї в Старих Брошківцях з рускою і волоскою мовою; мол. учителя при 2-кл. школї в Драчинцях з рускою мовою; надучителя, учителя і двох мол. учителїв при 4-кл. школї в Глиници з рускою мовою; надучителя і мол. учителя при 2-кл. школї в Корчештах з рускою і волоскою мовою; двох учителїв і одного мол. учителя при 4-кл. школї в Костинцях з рускою і волоскою мовою; учителя при 4-кл. школї в Долїшних Станівцях з рускою і нїмецкою мовою; мол. учитель при 2-кл. школї в Волоці з рускою мовою викладовою. Речинець на подана до 10-го квітня.

Академична Громада устроїла 8-го с. м. інавґураційний вечерок в салї ратушевій у Львові. Вечерок відкрив голова товариства, студент фільософії Ів. Раковский відповідною промовою. В імени громади старшої інтелїґенциї а також Українцїв за кордоном витав нове товариство проф. Грушевский. Вказавши на потреби вирозумілости і почутя солїдарности у академичної молодежи, бажав новому товариству, щоби оно стало ся огнищем моральної інтелїґентної освіти і висилало до бою і працї сильні карди людий з широкою освітою, енерґічних і вірних своїм народним ідеалам. — В імени польских товаристів академичних (студентів университету) виголосив горячу промову ак. Прохницкий, а заявивши себе „демократичним народовцем“, признав, що справу руску треба полагоджувати з повною справедливостию та закінчив окликом: Национали подайте собі руки! — В імени студентів політехніки говорив ак. Рибчинский, вказуючи на можливість спільного дїланя Русинів і Поляків в працї над людом, над его темнотою суспільною і політичною. — Відпоручник товариства „Друг“ відказав ся в послїдній хвили промовляти, бо мабуть в привітній мові голови Раковского було виразно назначене „сепаратистичне“ становище руско-українського народу і молодежи, тож відпоручникови прийшлось би було хиба станути на становищи чисто великорускім. Продукциї „Бояна“ і сольо-сьпів п. Носалевича були нагороджені грімкими оплесками. Не меньше удачні були декламациї: ак. Гарматїя „Каменярі“ і ак. Вороного „Козачий кістяк“. Именно ся друга декламация була віддана з великим артизмом. — Публики явило ся много: переважали панї. Послїдного имну нашого „Ще не вмерла“ вислухали всї стоячи.

Торжества коронацийні в Москві мають відбути ся в такім порядку: Дня 18-го мая обходять в Петербурзї уродини царя. Зараз на другий день виїздить цар з царицею і д. 20-го мая приїздить до Петровскої палати в Москві і будуть принимати заступників сторонних держав і дворів, висланих на коронацию, та сталих амбасадорів, настановлених при російскім дворі. Д. 21-го мая відбуде ся вїзд до Кремлю, а д. 22-го посьвячене державної хоругви. Через слїдуючі три дни буде царска пара в тихім відокремленю приготовляти ся до коронациї молитвою і говїнем; а окличники будуть оголошувати торжество і роздавати між нарід манїфести. Д. 26-го мая відбуде ся сьв. помазане царя в Успеньскім соборі, а по коронациї царскої пари великий бенкет в Гранїтній палатї. Вечером буде осьвітлений Кремль і цїле місто. Д. 27-го мая буде царска пара принимати желаня. В слїдуючих двох днях являть ся перед царскою парою депутациї з краю, духовеньство і т. и.; також дані будуть обіди для них. Д. 20-го ґальова вистава в театрі. Д. 1-го червня відбуде ся угощене народу; а вечером уладжує французка амбасада виставне приняте. Д. 2-го червня двірский баль в Кремли; 3-го червня імовірно посїщене Чудовского монастиря, 4-го обід для заступників ґуберній, а 5-го імовірно посїщене Сергієвского монастиря. Д. 6-го червня даний буде обід для висланників сторонних держав і амбасад, а 7-го обід для достойників міста Москви, а вечером концерт в нїмецкій амбасадї. Д. 8-го червня царска пара поїде поприщати ся до Успеньского собору, а відтак з Кремлю верне до Петровскої палати. Дня 9-го червня відбуде ся на майданї недалеко Петровскої палати велика парада залоги Москви і війск висланих на коронацию з Петербурга та з иньших сторін. По парадї відїде царска пара на отворенє вистави до нижнього Новгороду.

В справі саджения тютюну на Буковині, котру порушив в соймі пос. др. Смаль-Стоцкий і в своїй промові вказав на причини упадку сего роду господарки, скликав буковиньский видїл краєвий анкету, котра вказала на ті самі недостачі, що др. Стоцкий. Рішеня анкети вислано до міністерства фінансів і рільництва; в них жадає ся заснованя уряду викупна тютюну в Чернівцях.

Добра забава... Селянин Иван Дутка в Новосілках під Бродами устроював у себе в дома забаву, на котру запросив також Ивана Чую, халупника, загально нелюбленого. Коли по півночи не стало горівки, вибрав ся Иван Приступа з жінкою Дутки, до котрої залицяв ся, до коршми. Обоє досить довго не вертали і то звернуло на себе увагу Чуї. Полишивши вже майже сплячих товаришів забави, вийшов і вже більше не вернув. Пів години по его відході прибули Иван Приступа і Ганька Дутка, обоє сильно змішані. Иван Приступа дуже непокоїв ся і наглє став спішити ся до дому. Відводячи его до воріт побачили гості Чую, що лежав на земли вже без знаків житя. Рана на голові, довга на 9 центиметрів і глубока аж до кости насунула їм очивидно підозрінє, що тут довершено убійства. Візваний зараз віт увязнив цїле пяне товариство і вислав за утїкаючим Приступою жандарма, котрий арештував убійника.

104 похоронів нараз відбуло ся в суботу в Катовицях на прускім Шлезку, де — як звістно — вибухли були ґази в копальнях вугля в закопі Клеофас. В похоронах взяли участь крім вдів і сиріт по нещасних жертвах також всї гірники та президент краю і представителї властий. Копальня Клеофас есть власностию гірничої спілки, до котрої належить значне число шлезких панів. Спілка заявила, що буде памятати о вдовах і сиротах по нещасних жертвах, котрі в єї копальни утратили жите.

Помер в Чернівцях знаний купець Володислав Авґустинович в 58-ім роцї житя.

Наука, штука і лїтература.

—о—

Бібліотека для рускої молодїжи, видавана проф. Юліяном Насальским в Коломиї, заслугує на підпору земляків. Маємо в руках остатний випуск єї і бачимо, що презентує ся добре. Зміст цїкавий, а мова чисто-народна. В сїм випуску читаємо оповідане Стефана Пятки „Син невимовного“, казку Теодора Яницкого: „Сестри-Ягідки і князь Грибик“, переложену повість Е. Ґотвальда „Вірний пес“ (се становить томик 13.), дальше оповідане О. Булки „О дванайцяти таблицях“ (сторін 108 — се есть томик 14.) Разом коштують ті два сегорічні випуски лише 40 кр. Се справдї незвичайно мала цїна. Годило-б ся піднерти належито се хосенне видавництво.

Телеґрами „Буковини“.

3 дня 11-го марта 1896 року.

Ментона. Цїсар був вчера на маневрах 27-го баталїону стрільцїв і похваляв кілька разів команданта, котрого запросив опісля на обід.

Відень. Палата послів розпочала наради над буджетом міністерства рільництва. Промавляли посли Перич, Козловский, Дік, Фухс, Ріґлер, Оберндорф, Розкошний, др. Стефанович, Робич, Морре, Дец, Герк, Пош і Ґон. Пос. Стефанович говорив про адмінїстрацию гр. пр. релїґійного фонду на Буковинї і назвав сю адміністрацию шкідливою для краю. Бесїда зробила велике враженє. Слїдуюче засїданє в четвер. — Посли Форшт і Клям-Мартиніц зложили свої мандати. Пос. Василько інтерпелював за нїмецко-руско-волоскі таблиції на урядах в Буковинї.

Відень. Буджетова комісия приняла цїлий буджет на 1896 р. і проект закону о віденьских заведенях руху.

Берлин. Цїсар принимав вчера ґр. Ґолуховского на $^3/_4$ годинний авдиенциї. Опісля принимала его цїсарева. При обідї у австрийского амбасадора Шеґеніого була цїсарска пара; цїсар мав австрийский униформ на собі.

Рим. Нове міністерство зложило ся так: Рудинї президент міністрів і міністер внутрішних справ, Гетанї-Сермонета заграничних справ, Рікоті війни, Брін маринарки, Бранка фінансів, Коста судівництва, Джиантуро шкільництва, Перазі публичних робіт, Ґічардинї рільництва, Кармін міністер почт і телеґрафів.

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Роґізнї що місяця. Передплата, платна в Роґізнї, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Роґізнї, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

1. рочник „Д. Р.“ містить до 200 поучаючих уступів а зверх 120 забавних приказок і много иньшого. Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., без 2. числа 80 кр., а без 2. і 3. лише 40 кр.

2. рочник „Д. Р.“ містить до 300 статейок, дуже много приказок і одну довгу повість, що майже через всї числа тягне ся: „Як то з Василя Двірничука зробив ся Василь Дворницкий і які він пригоди мав, що ся свого роду відцурав.“ Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., а без двох чисел 50 кр.

3. рочник „Д. Р.“ містить так само як і другий рочник дуже много пожиточного для господарства і забави, много образків і одну більшу повість: „Як визволювали Сорохан і Громко своїх синів з войска“. Ся повість була печатана вже 4 рази (3 рази по руски і раз по нїмецки“). Цїна цїлого рочника 1 зр. 30 кр., без двох чисел 60 кр.

4. рочник „Д. Р.“ містить як і попередні дуже много пожиточного і забавного для всїх і окрім того много дуже практичних рисунків. Цїна цїлого рочника 1 зр. 40 кр., а без двох чисел 70 кр.

5. рочник „Д. Р.“ містить окрім всїляких порад для всїх ще і 8 дуже забавних повісток як нпр.: „Адвокат в небі“ „Ретельний жидок.“ Цїна 1 зр. 20 кр.

6. рочник Д. Р. містить забавну повіст: „Петро Фостик і его син Фостович“.

Цїна 6 рочників разом з рек. пересилкою 6 зр.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Вiдня, Кракова, Львова, Станїслава, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	$7^{\underline{00}}$	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїслава .	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїслава, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .	8^{40}	2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{00}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.